

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

V. An eadem natura possit duplici subsistentia terminari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

- 16 Obiicitur subsistentia partialis non vniui vt partes integrantes, quia sunt diuersae rationis, non vt partes essentielles, quia vna non est forma alterius: ergo nullo modo possunt vniui. Respondeo non vniui vt partes essentielles propter rationem dictam, vniuntur tamen in partes partium essentialium, quia ipsae per se partes essentielles distinctas recipiunt, & posse dici vniui tanquam partes integrantes, quia non est de ratione partium integritatem esse eiusdem rationis inter se. Et quidquid sit de subsistentiis, difficultas haec componenda est in praesentis, quia materiae, formae, & vniui, distinctae praesentiae inaequale respondent, ex quibus vna adaequata praesentia componitur.
- 17 Obiicitur secundo. Modus vniui inter materiam, & formam est subsistens, quia est substantialis: sed vniui hypostatica natura ad Verbum similiter est substantialis: ergo erit subsistens. Si dicas subsistere per se ipsam, quia est modus essentialiter afficiens subsistentiam, sequitur aliquid pertinens ad hoc suppositum *Christus*, non subsistere subsistentia infinita, & increata Verbi, sed subsistentia finita, & creata; vniui enim hypostatica creata est, & si per se ipsam subsistit, per aliquid creatum subsistit, & ita hoc suppositum *Christus* non secundum se totum, & adaequale subsistit per subsistentiam infinitam, siquidem aliquid illius, nempe vniui hypostatica subsistit per se ipsam, quae est quid finitum, & creatum. Propter haec posset dici vniui non illam subsistere per subsistentiam Verbi, quam recipit vt terminum vniendum, vel, si mauis, dicito vniui non illam non subsistere, neque indigere subsistentia, quia etiam si substantialis sit, non pertinet ad constitutionem naturae, cuius, & illorum, quibus natura formaliter constituitur, proprium est subsistere, & non cuiuscumque substantialis modi.

PUNCTUM V.

An eadem natura possit duplici subsistentia terminari.

- 1 Poteest procedere difficultas de duplici subsistentia, vtraque propria, & duplici aliena; subsistentia seclusa propria, & de subsistentia duplici quarum vna sit propria, & altera aliena. Vt definitur possit, an natura possit terminari simul subsistentia propria & aliena, sciendum est an possit terminari aliena, seclusa propria, si enim natura non possit aliena subsistentia terminari, vanum erit inquirere an possit terminari propria, & aliena. Sciendum etiam est an successiue possit natura duplici subsistentia propria terminari, vt disputare liceat an possit simul duplici terminari, si enim neque capax sit habendi successiue duplicem propriam subsistentiam, simul non posse extra quatuordecim erit.
- 2 Naturam posse terminari subsistentia aliena increata fide sanctum est, quia eadem est sanctum naturam humanam Christi fuisse terminatam subsistentia Verbi. De subsistentia creata mihi dubium non est posse alienam naturam afficere, si propria non sit modus; sed res media vniue superadita illi vnita, neque enim de subsistentia re maior potest esse difficultas in hac quaestione, quam de qualibet forma accidentali, de qua nemo dubitat posse extraneum subiectum afficere: sicut calor afficit aquam, cui est extraneus. Idem dicerem de forma substantiali si respectu huius subiectum aliquod extraneum inuenirem. De subsistentia modo fert communis sententia non posse efficere extraneum subiectum, quia inseparabilis est à proprio: probabiliter dici posse putat Arriaga disp. 4. sect. 13. subsect. 2. ad subsistentiam modum posse afficere naturam extraneam cui vnatur per vniue superaditam, ita vt simul duplicem naturam respiciat: propriam per se immediatè, aliam per vniue superaditam ab illa separabilem, quia de ratione modi non est non posse extraneum subiectum afficere, sed afficere proprium & ita si subsistentia modus semper propriam naturam afficiat, non erit contra rationem modalem ipsius respicere alienam. Ex eodem principio, seu ex natura modi rationem aliam expendunt Hurtad. & Lugo minus vulgarem ex Soar. desumptam. Modus est actualis exercitium, est communicatio sui effectus formalis per se ipsum, & non per aliam entitatem superaditam: ergo subsistentia non potest constituere naturam subsistentem per modum alium superaditum: ergo non potest constituere existentem naturam, quam per se ipsam

non respicit: ergo etiam si subsistentia Petri vniretur extraneae naturae non illam constitueret subsistentem, sicuti si actio procedens ab hoc principio alteri vniretur non illud constitueret efficiens. Respondeo doctrinam veram esse in his entitatibus, quae ex praedicto communi talis formae habent esse modos, & illis repugnat esse res, sicuti contingit in actione, quae eo ipso quod sit actio, debet esse modus, & in vniue, quae ex praedicto vniue habet esse modum. Subsistentia verò ex praedicto subsistentiae non habet esse modum, non enim repugnat dari subsistentiam rem, quae media causalitate suppositum constituat, & ita non repugnat subsistentiam hanc, quae per se ipsam reddit subsistentem hanc naturam, reddere aliam distinctam ab ista subsistentem per causalitatem superaditam.

Non improbabiler rem componendam esse putarem si diceretur subsistentiam modum huius naturae posse per vniue superaditam, aliam naturam subsistentem constituere. Fuit enim sententia Ochami, Bassol. Almaini, & Maioris apud P. Vasquez t. 1. in 3. p. disp. 35. c. 2. posse subsistentiam creatam terminare naturam alienam; & Pater Vasquez ibidem non assentitur rationi, quae oppositum vulgò probatur, ex eo, quod subsistentia sit modus inseparabilis à re cuius est modus, & Hurtadus disp. 14. sect. 8. asserit se nescire an praedictus modus defendendi naturam posse terminari aliena subsistentia creata probabilitate careat, in quem non parum propender, idque probabiliter defendi posse tradit Arriaga disp. 4. sect. 13. subsect. 2. Nihilominus existimo probabilius dici subsistentiam modum per se ipsam respicientem subiectum non posse subiectum aliud respicere, etiam proprio retento; sicuti quae per se ipsam respicit hoc principium efficiens, non potest medio modo superadito aliud principium respicere, neque praesentia, quae per se ipsam respicit hoc spatium, non potest aliud spatium per modum illi superaditum respicere, vt propriis locis probaui. Fateor nonnullam posse reddi disparitatem, quia si praesentia respiciens hoc spatium per se respiceret aliud per modum superaditum praesentia afficeretur praesentia, & esset praesens per praesentiam superaditam, quia modus ille ex vi cuius respiceret aliud spatium esset praesentia, & ita praesentia praesentiae daretur. Idem contingeret in actione, quae si respiceret per modum superaditum aliud principium distinctum ab illo, quod per se respiciebat, ipsa actio fieret per actionem, & actionis daretur actio, quia modus ille ex vi cuius actio per se respiciens hoc principium respiceret aliud principium effectiue, esset actio terminata ad actionem. Si verò subsistentia per se ipsam respiciens hanc naturam per modum superaditum naturam aliam respiceret, non ideo subsisteret subsistentia superadita, neque daretur subsistentia subsistentiae, quia modus ille non esset subsistentia, sed vniue subsistentiae respiciens per se propriam naturam ad naturam extraneam, & causalitas, media qua subsistentia constitueret suppositum includens naturam extraneam eidem subsistentiae. Nihilominus absque fundamento dici existimo subsistentias modo de facto existentes capacitates habere terminandi vniue ad naturas extraneas cum quibus suppositum constituent, quae ratio recidit in illam, quam reddit Vasquez supra cap. 3. qui existimat subsistentiam Petri non habere virtutem terminandi naturam Ioannis, quia si hanc virtutem haberet illam naturaliter terminaret. Quam illationem legitimam esse non defendo, verumtamen assentior Vasquio asserenti subsistentiam non posse naturam alienam terminare ex defectu virtutis illi innatae. De possibilibus difficile poterit reddi ratio, cur repugnet subsistentia modus per se afficiens hanc naturam, quae per vniue superaditam possit aliam afficere. His statutis procedere potest quaestio, an natura possit duplici subsistentia aliena, vel quadam propria, & altera aliena simul terminari? siquidem terminari potest aliena increata, & aliena creata, quae sit res, & forsan aliqua ex possibilibus creatis, quae sint modus.

Circa id, quod secundo loco statuendum proposui, putauit Pater Vasquez esse manifestum figmentum asserere eandem naturam creatam posse terminari adhuc successiue duplici subsistentia; cuius ratio haec est. Natura ex se non potest habere plures subsistentias: ergo non est indifferens ad plures: ergo non sunt possibiles plures subsistentiae respicientes eandem naturam. Poster eodem discursu inferre Pater Vasquez eundem effectum non posse successiue duplicem actionem terminare, neque idem subiectum duplicem

duplicem recipere formam substantialem; & alia huiusmodi, quia in ipsius sententia subiectum non est capax recipiendi simul duplicem formam substantialem; & ita non est indifferens ad plures recipiendas: ergo non erunt possibiles plures formae receptae, seu recipiendae in eadem materia. Eodem modo de actionibus fiet argumentatio. Respondebis materiam non posse recipere duplicem formam simul, ex quo inferitur non esse indifferentem ad recipiendum, vel non recipiendum simul duplicem formam, non tamen non esse indifferentem ad recipiendam nunc hanc, vel illam, & nunc illam & postea aliam. Solutio est optima, sed idem de subsistentiis affirmo. Do P. Vasq. naturam non posse simul terminare duplicem subsistentiam, nego tamen ex hoc inferri non esse indifferentem ad terminandum modò hanc, vel illam, & modò hanc, & postea illam. Sit ergo firmum naturam posse successiue terminare multiplicem propriam subsistentiam, & in priori naturae antequam contraxisset hanc numero subsistentiam, fuisse indifferentem ad contrahendum hanc, vel illam, ex pluribus possibilibus, quas potuit contrahere.

5 Et si non sine formidine aliqua defendit P. Lugo disputatione 12. sect. 6. n. 81. non potuisse naturam humanam Christi terminari triplici subsistentia increata, nempe subsistentia Patris, subsistentia Filij, & subsistentia Spiritus Sancti: Pro hac sententia referuntur Richard. Palud. Alb. & Anselm. quem D. Thomas aliter interpretatur. Oppositam sententiam fert Doctorum consensus: ita D. Thomas 3. p. quæst. 3. art. 6. quem ultra plures alios sequuntur P. Soar. apud eundem disp. 13. sect. 2. & P. Vasquez. disp. 19. Hurtad. & Ariag quos postea referam, mouentur communiter Doctores, quia licet subsistere in se, & subsistere in alio implicet contradictionem, nullam dicit eandem naturam subsistere multiplici alienae subsistentia. Idem de subsistentiis alienis creatis, ac increatis sentiunt omnes, qui putant naturam posse terminari aliena subsistentia creata, neque ex alio capite negant Vasq. & alij asserentes posse naturam multiplici subsistentia aliena creata terminari, nisi quia putant esse incapaces terminandi adhuc simplici aliena subsistentia creata, eodemque modo supposita capacitate in natura ut terminetur aliena subsistentia creata, philosophandum est de pluribus subsistentiis alienis creatis ac de pluribus increatis, in ordine ad eandem naturam. Similiter idem iudicium ferendum est de pluribus subsistentiis propriis efficientibus eandem naturam simul, quam successiue poterant efficere.

6 Ceterum sicuti in formis substantialibus duplicem exitum quæstionem Controv. 8. Physic. Punct. 3. videlicet, an eadem materia possit informari multiplici forma, & an ex illa possit multiplex forma educi, sic in presenti potest duplex tractari difficultas, an ex eadem natura possit simul educi duplex propria subsistentia, vel duplex vnio ad subsistentias alias, vel simul subsistentia propria, & vnio ad alienam, & an possit natura ex suppositione quod subsistentia propria, & vniones ad subsistentias alias creentur, multiplici subsistentia simul terminari. Ne tamen in his diutius quam par est, immoremur, ex professo tantum disputabo, an natura possit multiplici subsistentia terminari, siue subsistentia, vel vniones ad illas creentur, siue educantur, difficultas enim specialis quam hic tractant Auctores est de subsistentiis, quatenus supposita constituunt, non de illis ut educitis, de quibus parum refert hac vel illa ratione iudicium ferri, adeo enim exigua, & minutula entitas est creata subsistentia, & vnio ad illam, ut neganda non sit naturae virtus ut ex illa duplex vnio ad alias subsistentias, vel duplex subsistentia propria simul educantur, si ex alio capite non illi repugnet prædictis subsistentiis simul terminari.

7 De subsistentia propria, & aliena docuit P. Soar. dicta disput. 13. sect. 1. repugnare naturae existenti in simplici loco, non tamen eidem existenti in duplici loco, ita ut in vno habeat propriam subsistentiam, & in altero alienam: sententia hæc reicienda est ex dictis, Controv. 15. Physic. Punct. 10. ubi probaui omnia, quæ ratione impossibilitatis formalis, vel ex defectu virtutis repugnant, subiecto existenti in simplici loco repugnare eidem in multiplici existenti, quia præsentiarum multiplicatio non addit virtutem causis, neque tollit impossibilitatem formarum, quæ non est in ordine ad locum, sed in ordine ad subiectum, quod semper est, etiam in diuersis locis repetitum,

sed tantum addit nouam applicationem ratione cuius exerceri poterunt in duplici loco, quæ in simplici prædictæ hac re dixi loco citato. Consequentius P. Vasquez, & communis Doctorum sententia eodem modo, id negant de natura absolute siue in simplici loco existenti, & P. Lugo supra n. 19. expresse asserit eandem esse rationem de natura quocumque modo præsentata consideretur.

Sentio nullam repugnantiam inuoluere naturam terminari duplici subsistentia, siue vtrique sit aliena, siue vtrique propria, siue vna propria, & altera aliena increata, vel creata. Naturam posse terminari duplici subsistentia aliena, fulcitur autoritate Angelici Doctoris, quem sequuntur ultra plures alios Soar. & Vasquez num. 5. Idem dicunt hos Doctores de duplici subsistentia propria, ex suppositione, quod possibilis sit duplex subsistentia propria, quibus eadem natura possit successiue terminari, & hanc duplicem subsistentiam non repugnare ostendi supra n. 4. & 5. Naturam posse diuina intercedente potentia simul terminari subsistentia propria, & aliena, tradit Hurtad. disput. sect. 8. num. 24. quam sententiam satis probabiliter esse asserit, eamque à viris doctis vidisse defendi. Eandem conclusionem absolute defendit Ariag. disp. 4. sect. 13. subsect. 4. & P. Lugo qui oppositam defendit disput. sect. 6. asserit num. 68. difficile posse rationem efficacem adduci, quæ conclusio tradita impugnetur. Conclusionem probat: Subsistentia quæuis, siue propria, siue aliena non constituit naturam formaliter non vnitam alij subsistentia, seu non terminatam alia subsistentia positiua, sed tantum habet ut possit per se ipsam exigere, ne natura, quam afficit vnitur, vel terminetur per aliam subsistentiam, ergo non implicabit Deum de potentia absoluta, vnire naturam terminatam hac subsistentia alij subsistentia, siue propria, siue aliena, per quam terminetur. Antecedens probat: naturam non esse vnitam alienae subsistentia dicit formaliter negationem vnionis cum subsistentia aliena, esse vnitam seu terminatam per propriam subsistentiam dicit formaliter propriam subsistentiam efficientem naturam: ergo naturam esse terminatam hac subsistentia, & carere illa subsistentia distincta ab ipsa, siue propria, siue aliena formaliter, & realiter distinguuntur, sicuti distinguuntur entia positiuum & negatiuum, & sicuti distinguuntur in materia ipsam esse informatam formâ hominis, & non esse informatam formâ ligni, vel bruti: ergo naturam esse terminatam hac subsistentia, ex se non dicit formaliter, & identice non esse terminatam alia, siue propria, siue aliena, sed tantum dicit inducere negationem alijs subsistentiis per impossibilitatem, quam habet hæc subsistentia cum illa; & per existentiam, quam habet negationis omnis subsistentia distincta ab ipsa terminantis naturam, quam ipsa afficit. Consequentiam probat: Etiam Deus vnari subsistentiam, siue alienam, siue propriam naturæ terminatæ per subsistentiam propriam, relinquit integram totam essentiam, & omnia, quæ dicit intrinsece subsistentia, quæ afficiebat subiectum, quia subsistentia terminans hanc naturam tantum dicit intrinsece existentiam negationis alijs subsistentiis informantis eandem naturam, & non ipsam negationem, cum qua existentia remanet etiam si coniungatur cum contrario, sicuti contingit calori ut octo, quando supernaturaliter iungitur cum frigiditate, cuius negationem exigebat: ergo per compositionem huius subsistentia cum alia, seu per positionem huius subsistentia permanente alia, quæ eandem naturam afficiebat tantum impedit effectum quemdam negatiuum, & secundarium, qui naturaliter erat inferendus ex positione vnus subsistentia, videlicet negationem illius subsistentia, quæ cum altera componitur in subiecto: ergo nihil efficit Deus, quod sit formaliter destructiuum effectus formalis, quem præstat subsistentia, neque alicuius prædicati intrinsece subsistentia: ergo salua essentia quarumcumque subsistentiarum, & permanentibus integris omnibus, quæ subsistentia, siue propria, siue aliena, siue vna propria, & altera aliena dicunt, intrinsece possunt componi in eadem natura: ergo nulla contradictio est in eo, quod duplex subsistentia, quæ non opponitur contradictorie in ordine ad subiectum, in eodem componantur.

Ex doctrina tradita ratione supra dicta soluantur facili rationes omnes, quibus auctores opposita sententia intendunt probare, repugnare eandem naturam terminari duplici subsistentia præcipue propria, & aliena, quarum hæc

hæc potissima. Ex vi subsistentiæ naturæ sitit in se ipsa: ergo non potest esse in alio supposito, implicat enim, id quod in se sitit transire ad aliud, sicuti in motu locali contingit, ex suppositione enim quod ego sitam in hoc loco, implicat transire ad alium. Vigetur ratio respectu subsistentiæ propriæ & alienæ: ex vi subsistentiæ propriæ constituitur natura existens in se, seu in proprio supposito: ex vi subsistentiæ alienæ constituitur natura in alio, & in alieno supposito, sed implicat esse in se, & in alio, in proprio, & alieno supposito: ergo implicat eandem naturam terminari propriâ, & alienâ subsistentia.

10 Respondeo sistere naturam in se duo dicere, vnum positivum, & aliud negativum: dicit positivum naturam habere proprium terminum ex vi cuius alio non indiget, & constituitur actu vndeque completa: dicit tanquã quid negativum naturam non terminari aliâ subsistentia. Primum illud positivum est effectus primarius subsistentiæ inseparabilis ab illa. Secundum istud negativum est effectus secundarius subsistentiæ, sicuti est negatio frigiditatis in subiecto effectus secundarius caloris informantis subiectum, qui secundarius effectus à primo distinguitur, & ab illo separabilis est, ut supra dicebam. Ex his respondeo posse componi cum primario effectus subsistentiæ, quæ tantum dicit naturam habere terminum ex vi cuius sufficienter est terminata, & ex vi cuius petit carere alio, terminari aliâ subsistentia, hæc propriâ, & alienâ, licet non possit componi cum secundario effectus, qui dicit negationem aliâ subsistentiæ, cum tamen hic secundarius effectus separabilis sit à primario, sit naturam terminatam hæc subsistentia posse terminari aliâ, ita ut non sitat in propriâ, seu in supposito constituto per propriam subsistentiam, quatenus sistere non solum dicit rationem positivam terminandi hæc subsistentia, sed etiam negationem aliâ distinctæ ab ipsa. Ad illud, quod dicitur de subsistentia propriâ, & alienâ, respondeo, per subsistentiam propriam constitui naturam in proprio supposito, quod est constitui hoc suppositum ex natura, & propriâ ipsius subsistentiæ, quod non dicit formaliter, & identice, naturam non terminari alienâ subsistentia, seu non constitui aliud suppositum ex eadem natura, & alienâ subsistentia, sed tantum causaliter, & illatiue, quæ causatio, seu illatio potest impediri à Deo nolente iuxta existentiam propriæ subsistentiæ naturam conferre sine alienâ subsistentia, sed simul conferre subsistentiam propriam, & alienam afficientes eandem naturam, seu simul producere duplex suppositum, hoc constitutum ex hac natura, & propriâ illius subsistentiæ, & illud ex eadem natura, & alienâ subsistentia. Neque ex hoc inferatur naturam habere, & non habere propriam subsistentiam, neque esse in proprio supposito, & non esse in proprio supposito, quæ contradictoriè opponuntur, sed esse in proprio, & alieno supposito, habere propriam, & alienam subsistentiam, quæ tantum opponuntur contrariè. Exemplum sunt obvia: corpus potest existere in duplici loco, ut fert communis sententia, demus ignem existentem iuxta Lunæ cœcaum ex vi huius præsentie, & in medio aeris ex vi alius præsentie, in quo nemo contradictionem inveniet, & tunc est in proprio centro, & in alieno: in proprio ex vi præsentie, quæ constituitur iuxta Lunæ cœcaum; & in alieno videlicet in cœtro aeris, ex vi præsentie, quæ constituitur in medio aeris.

11 Addo hoc quod est rem affici propriâ forma, & alienâ abstrahendo ab hac, vel illa materia nullam dicere contradictionem, lapis enim afficitur frigiditate, quæ est propriâ illius qualitas, & afficitur luce quæ est qualitas illi extranea, adventitia, & aliena, quapropter hoc quod est naturam non posse terminari subsistentia propriâ, & alienâ præcisè oritur, ex eo quod natura non possit duplici subsistentia terminari, non ex eo quod vna sit propriâ, & altera aliena, ex his enim prædicatis præcisè nulla in illis resultat impossibilitas in ordine ad eandem naturam, sicuti non resultat in duplici qualitate, quatum vna est propriâ, & altera aliena in ordine ad idem subiectum, ut de luce, & frigiditate respectu eiusdem subiecti nuper dicebam. Ex quo infero non maiorem impossibilitatem habere hanc subsistentiam propriam cum alia alienâ, quam cum alia eiusdem naturæ propriâ. Dico non esse maiorem impossibilitatem ratione oppositionis, quam inter se habent subsistentia, quia ex eo, quod præcisè quocumque alio, nulla subsistentia possit naturam alienam terminare, maius miraculum erit eandem naturam terminari subsistentia propriâ, & alienâ, quam duabus propriis, quia quando

Francisc. de Ovidio, Philosoph. Tom. I.

duabus propriis terminatur, terminatio cuiusvis subsistentiæ secundum se sumpta naturalis est, & tantum supernaturalis est utramque coniungi, & simul eandem naturam terminare. Quando verò natura terminatur subsistentia propriâ, & alienâ, non est tantum supernaturalis utramque subsistentiam coniungi, sed etiam supernaturalis naturam terminari subsistentia alienâ, independentem ab utriusque subsistentiæ coniunctione. Ex eodem capite censo magis supernaturalis esse naturam terminari duabus subsistentiis alienis, quam vna subsistentia propriâ, & alienâ, quia in utroque casu subsistentiarum compositio est æquè naturaliter repugnans, & in primo utraq; terminatio secundum se sumpta, independentem ab altera est supernaturalis, & in secundo tantum terminatio alienæ subsistentiæ supernaturaliter contingit, propriâ enim terminatio feclusa coniunctione cum terminatione alterius subsistentiæ naturalis est.

12 Obiicies. Patres, & Concilia inferunt naturam humanam Christi carere propriâ subsistentia, quia est terminata subsistentia Verbi: ergo non potest natura humana Christi terminari propriâ subsistentia, & alienâ, aliâ non rectè inferretur est terminata subsistentia alienâ: ergo caret subsistentia propriâ. Respondeo Patres, & Concilia inferre defectum propriæ subsistentiæ in natura humana Christi, ex eo, quod subsistat subsistentia Verbi, quia non potest naturaliter eadem natura duplici subsistentia terminari, quæ illatio optima est, etiam si supernaturaliter potuisset aliter contingere, sicuti bene omnes inferimus existentiam substantiæ, ex existentia accidentium, ubi fides oppositum non docet, etiam si supernaturaliter accidentia sine substantia possint existere. Similiter inferunt Patres, & Concilia sub speciebus panis existere corpus & sanguinem Christi, item sub speciebus vini, etiam si ex vi verborum sub speciebus panis tantum sit corpus, & sub speciebus vini tantum sit sanguis, quia naturaliter mutuo iunguntur corpus, & sanguis in homine viuo, etiam si supernaturaliter possint separari.

13 Occurrit P. Lugo suprà sect. 6. Tantum & forsitan maius miraculum est auferri à natura completa propriam subsistentiam, quam illam conferre subsistentia propriâ, & alienâ, quia sicut datur repugnantia iuxta sententiam, quam defendimus naturalis tantum, & non essentialis in eo, quod natura terminetur duplici subsistentia: sic naturaliter repugnat naturam completam carere propriâ subsistentia. Cur ergo magis dicendum est auferri propriam subsistentiam, ne subsistat miraculose eadem natura per duplicem subsistentiam, & non potius manere propriam subsistentiam, ne maneat natura sine passione sibi connaturaliter debita. Respondeo supposita subsistentia Verbi terminante naturam humanam nullum esse miraculum hanc carere propriâ subsistentia, quia etsi subsistentia sit debita naturæ completæ, quando caret alienâ, & eidem debitum sit carere alienâ ut habeat propriam, non tamen debita est eidem naturæ propriâ subsistentia, ex suppositione quod habeat alienam, sicuti non est debita frigiditas aquæ ex suppositione, quod calore informetur; sed supposita informatione caloris, attenda exigentia causarum naturalium naturaliter caret frigiditate, & huius informatio supernaturalis esset supra id, quod debebatur aquæ, & contra id, quod debebatur calori, quo supponimus aquam informari. Rateret ergo forsitan tantum, seu maius miraculum esse naturam hæc alienâ subsistentia non terminatam propriâ carere, quam illâ propriâ & alienâ terminari, quia naturæ non terminatæ subsistentia aliena debita esset propriâ subsistentia, & illius carentia esset contra existentiam ipsius naturæ, nulla causa eandem carentiā exigente; cum verò natura affecta subsistentia aliena caret propriâ, etsi hæc carentia sit contra existentiam naturæ, & iuxta exigentiam alienæ subsistentiæ, & ratione huius est carentia subsistentiæ, quæ tunc temporis non debetur, & qua naturaliter caret natura. Addo in multorum sententia naturam humanam Christi non habere appetitum ad propriam subsistentiam dum est affecta subsistentia Verbi.

14 Inquires an si daretur suppositum cuius subsistentia esset identificata cum naturâ, posset ipse natura alienâ subsistentia terminari. Assertiva pars suaderi videtur, quia si potest natura terminari alienâ subsistentia, dum actu propriâ distinctam retinet: ergo etiam si illam haberet identificatam eodem modo posset terminari. Respondendum tamen est negativè, quia si natura identificata cum subsistentia, alienâ subsistentia terminaretur non solum natura, sed

C c etiam

etiam subsistentia cum ipsa identificata, terminaretur alienae subsistentiae, & non solum assumeretur natura, quae subsisteret, sed suppositum, & ipsa formalis subsistentia, quod implicat.

PUNCTUM VI.

Nonnulla expediuntur de subsistentiis.

I Primò inquiritur, an natura possit conservari à Deo absque omni subsistentia. Negat Scotus in 3. distinct. 1. & satis consequenter ad sua principia, cum enim ipse teneat subsistentiam esse quid negatiuum, hoc non potest adimi, nisi adueniente illo cuius est negatio, cum tamen hoc sit vnio ad aliud suppositum, sit non posse naturam priuari propria subsistentia absque vnione ad aliud suppositum, ac proinde subsistere subsistentia aliena eo ipso quod non subsistat subsistentia propria. Ex his qui docent subsistentiam esse quid negatiuum adherent Scoto, P. Soar. in Metaph. disp. 34. sect. 6. n. 35. P. Fonseca. lib. 5. c. 8. q. 6. sect. 5.

2 Melius fert communis sententia naturam posse diuinitus manere nudam omni subsistentia, hanc tenet Caiet. 3. p. q. 4. art. 2. P. Valent. t. 4. disp. 1. q. 1. punct. 2. §. nec obstat. P. Lugo disp. 12. sect. 7. P. Albert. de prædic. subst. disp. 3. q. 4. P. Hurtad. disp. 11. sect. 9. §. 123. P. Arriaga disp. 4. sect. 13. subsect. 6. Sententiam hanc teneo & probo. Natura est prior causalitate subsistentia: ergo antequam intelligatur subsistentia, intelligitur natura existens: ergo siue postea existat subsistentia, siue non existat, existet natura. Sæpe hoc argumento vsus sum præcipue Controu. 2. Physic. punct. 7. ad probandum materiam ex se posse existere naturaliter sine forma, si semel naturaliter, vel supernaturaliter forma explicetur, ubi egi de dependentia à posteriori, & ostendi, quam agrè possit defendi; sed quidquid sit de hac dependentia à posteriori argumentum prædictum conuincit naturam, ut existentem, tantum dependere à posteriori subsistentia, si aliquo modo dependet, quam dependentiam potest Deus supplere, & illa non obstante naturam conservare, supra id, quod exigit, seu casu quo non exigeret conseruationem ex defectu subsistentiae. Secundò efficaciter eadem conclusio probatur ex eo, quod nulla appareat contraditio in eo quod conseruetur natura sine subsistentia, siue qua diuinæ omnipotentiae nihil negandum est. Constat antecedens ex argumentorum solutione.

3 Obiicies primò. Si natura daretur sine subsistentia esset per se, & non esset per se, quæ sunt contradictoria. Ellet per se quia non inniteretur alteri, non esset per se, quia non haberet subsistentiam. In eadem rationem coincidit argumentum aliud, quod vulgò circumfertur. Implicat effectum formalem sine forma; sed si natura existeret sine subsistentia esset effectus formalis subsistentiae, quia natura existeret per se, quod est effectus formalis subsistentiae: ergo implicat naturam existere sine subsistentia. Respondeo naturam sine subsistentia extitutam per se, hoc est, non in subiecto inhaerentis, à quo educeretur, quod habet per creationem, non tamen extitutam per se, hoc est, positiuè terminatam, & perfectam propria subsistentia, & vltima ipsius perfectione; in quibus nulla est contraditio, quia non diceretur natura esse per se, & non esse per se sumpto per se in eodem sensu, sed in diuersis, in quibus esse per se, & non esse per se non opponuntur, quia non opponuntur esse creatum, & independentem à subiecto, quem modum essendi per se haberet natura sine subsistentia, cum hoc quod est non habere proprium terminum, & vltimam perfectionem, quod esset in natura carente subsistentia non esse per se, neque alium modum non essendi per se haberet. Ad illud de effectum formalem subsistentiae, dicendum est ex doctrina tradita effectum formalem non esse naturam non existentem in subiecto inhaerentis, quæ esset, deficiente subsistentia, sed natura vltimò perfecta, proprioque gaudentes termino, seu suppositum, & constitutum ex natura, & vltima perfectione illius, videlicet subsistentia, quod suppositum deficiente subsistentia neutquam esset.

4 Obiicies secundò. Implicat rem esse sine proprio termino intrinseco: sed subsistentia est terminus intrinsecus naturæ: ergo implicat naturam existere sine subsistentia. Antecedens probatur in linea quantitatis, quæ si infinita non sit, non potest non proprium habere terminum. Distinguo primam propositionem: Implicat rem esse sine ter-

mino intrinseco, quando terminus realiter identificatur cum re terminata, concedo maiorem; quando ab illa solum modaliter distinguitur, nego maiorem. Deinde distinguo minorem: subsistentia est terminus intrinsecus naturæ, identificatus cum illa, nego: distinctus saltem modaliter, concedo: & vltimò nego consequentiam. Ad exemplum adductum de quantitate dico lineam fuisse itam, quæ non possit conseruari sine termino in opinione, quæ licet terminum vocat indiuisibile vltimum illius eiusdem rationis cum alijs; in opinione verò, quæ continuatur puncta concedit specie à reliquis distincta, dicendum est posse lineam sine his indiuisibilibus conseruari.

Obiicies; eo ipso, quod à re aufertur talis modus necessarius illi modus oppositus contingit, sicuti eo ipso, quod à quantitate demas educationem, illi creationem contingere necesse est: ergo eo ipso, quod à natura demas subsistentiam propriam, quæ est per se necessario illi aliena continget, quæ sit in alio tanquam in supposito. Respondeo antecedens vniuersaliter non esse verum, licet in exemplo adducto educationis, & creationis illius doctrina speculatiua supra vera sit, quia nullum ens creatum potest esse sine dependentia ab aliqua causa, & cum omnis dependentia à causa efficiet sit actio, & hæc adæquate diuidatur in educationem, & creatiuium, rectè tenet consequentia; sententia hæc non esteducta: ergo est creata; & è contrà, non est creata: ergoeducta. In præsentia autem materia non specialis innuitur ratio, propter quam dicamus de potentia absoluta non posse entitatem existere sine subsistentia, sicuti reperitur ne possit existere sine actione. Adde in omnium sententia naturam tantum posse dependere à posteriori subsistentia, res verò creata dependent à priori ab actione, quam supponit.

Obiicies tertio. Natura non potest esse sine præsentia, ergo neque sine subsistentia. Notauit bene Arriaga eodem modo posse inferri: ergo neque sine passionibus, vel argui materia non potest esse sine præsentia: ergo neque potest esse sine forma substantiali. Respondeo naturam posse existere de potentia absoluta sine subsistentia, quia in hoc nulla est repugnantia, quidquid sit de alia questione, an possit entitas sine præsentia existere, cui, qui negatiuè respondet, admittit antecedens, & reddet pro disparitate rationem, quæ mouetur ad affirmandum entitatem non posse etiam diuinitus sine præsentia existere: licet etiam mihi antecedens negare, qui defendo Controu. 15. Physic. Punct. 7. posse entitatem creatam omni præsentia absoluta, quia tamen difficultatis argumentum in illatione non consistit, sed tota est in antecedenti, quod longè difficilior est consequenti, ut intra proprios materiæ terminos coerceretur arguens, satis erit antecedens omittit, neque aliam tertiis disparitatem reddere, si asseras certum tibi esse non esse repugnantiam in eo quod natura existat sine subsistentia, etiamsi admittatur in eo, quod entitas sit sine præsentia, quia etiam hac admissa quæcumque illa sit certum est solui omnia argumenta, quibus intenditur probare inuolueret contraditionem naturam existentem sine subsistentia. Neque in his quæ de potentia absoluta procedunt arguendum est negatiuè à paritate huius conclusionis ad aliam, sed à paritate rationis repugnantiae, quam in vtraque agnoscimus assigna ergo repugnantiam, quam inuenis in eo, quod sit entitas sine præsentia, & tunc ego disparitatem reddam propter quam ratio illa repugnantiae non inueniatur in eo, quod natura existat sine subsistentia, aut defendam, si admittam rationem illam eo modo se habere respectu subiecti in ordine ad præsentiam, & subsistentiam, non esse veram rationem repugnantiae, & neutrum ex illa implicare.

Insuper alia difficultas, an natura existens sine subsistentia conseruetur eodem influxu quo conseruabatur dum erat cum subsistentia, vel cum alio distincto. Conseruandum esse cum alio docet P. Albertinus supra n. 7. Melius docet Hurtad. supra ex Patre Soar. naturam eodem influxu conseruandam esse, quia natura non dependet à priori à subsistentia tanquam à principio; sed ad summum à posteriori, quia non illi debetur conseruatio deficiente subsistentia, quæ dependentia non variat actionem; quia idem concursus, qui datur naturæ subsistenti, quia illi debetur, potest dari à Deo quando non debetur. Eadem ratione dixi loco citato de materia, eadem actione à Deo conseruandam esse sine forma, quæ cum illa conseruabatur. Adde neque quoad modum esse supernaturalem, seu indebitum concursus, quo natura sine subsistentia conseruaretur, tantum enim